

Codi ètic i de conducta

ASSOCIACIÓ D'INICIATIVES RURALS DE CATALUNYA
(GENER 2024)

CODI ÈTIC I DE CONDUCTA DE L'ASSOCIACIÓ D'INICIATIVES RURALS DE CATALUNYA (ARCA)

PREÀMBUL

El requeriment de promoure comportaments ètics en la gestió de fons finançats per la Unió Europea està estipulat en els estàndards internacionals usats per la Comissió Europea de conformitat amb l'article 36 del Reglament Financer (Reglament 2018/1046). Addicionalment, l'Orde HFP/1030/2021 que configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència exigeix el desenvolupament d'una cultura ètica i l'establiment d'un codi per a regular-la.

Aquest codi ètic incorpora els principis i procediments requerits per la Comissió Europea, però també té en compte les principis inclosos en el Codi Ètic del Tercer Sector.

És voluntat de l'Associació enfortir i renovar el seu compromís amb l'adopció de mesures que millorin la confiança de totes les persones vers les institucions i els seus representants, i vetllar per garantir la integritat i l'ètica institucional, juntament amb d'altres iniciatives vinculades a la transparència, l'accés a la informació pública i el rendició de comptes.

En aquest sentit, per acord de la Junta Directiva de data 15 de gener de 2024, s'aprova per unanimitat la declaració institucional de lluita contra el frau com a punt de partida del sistema d'integritat institucional que l'Associació pretén instaurar a l'organització, amb l'objectiu de configurar un model de governança que incorpori com a valors la transparència, la integritat i ètica institucional en la gestió per part de totes les persones que hi participen.

De conformitat amb els antecedents esmentats ha estat elaborat el present Codi Ètic i de Conducta de l'Associació, que recull els valors i principis ètics i de bon govern que han de ser presents i informar tota la seva actuació, regula les normes de conducta que necessàriament s'han d'observar, així com les situacions de conflicte d'interessos.

El Codi incorpora l'obligació d'implementar mecanismes de difusió i formació en els valors, principis i normes de conductes que conté; i regula els mecanismes i procediments orientats a garantir la seva efectivitat, avaluació i impuls.

CAPÍTOL I: DISPOSICIONS GENERALS

Article 1. Objecte

El Codi Ètic i de Conducta de l'Associació (en endavant Codi), té per objecte:

- a) establir els valors i principis ètics que han de guiar l'actuació de l'Associació, així com les normes de conducta que se'n deriven i que necessàriament s'han d'observar.
- b) regular el sistema d'impuls, seguiment i avaluació del Codi per garantir la seva eficàcia.
- c) establir les eines de control del compliment dels principis ètics i de les regles de conducta establerts en aquest Codi, i determinar les conseqüències del seu incompliment.

Article 2. Finalitats

Aquest Codi té com a finalitats:

- a) declarar els valors ètics i els principis d'actuació de l'Associació.
- b) determinar les normes de conducta i explicitar els mandats i les prohibicions que han d'observar les persones destinatàries.
- c) proporcionar eines per a la resolució de conflictes ètics que puguin sorgir de les persones destinatàries, d'acord amb les funcions i les competències que tinguin atribuïdes.
- d) informar a totes les persones sobre quina conducta i quin tracte han de rebre per part de les persones obligades pel Codi en el seu tracte amb elles.
- e) garantir una gestió íntegra, eficient i transparent de l'Associació.
- f) assegurar una actuació íntegra i transparent dels subjectes obligats en l'exercici de les seves funcions.

Article 3. Àmbit subjectiu

El present Codi és aplicable a:

- a) els membres de la Junta Directiva.
- b) els empleats de l'Associació que realitzin tasques de gestió, control i pagament.

Article 4.- Naturalesa i règim jurídic

1. Aquest Codi enuncia els principis ètics i de conducta de les persones incloses en el seu àmbit d'aplicació, que resulten d'obligat compliment. Es configura com un text inspirador del sistema integral d'ètica institucional de l'Associació, l'aplicació del qual pot comportar la formulació de recomanacions de reforma i millora de la seva actuació, i en cas d'incompliment pot derivar en l'exigència de les responsabilitats que corresponguin a les persones destinatàries, de conformitat amb la normativa aplicable.

No obstant la seva naturalesa normativa, per tal de refermar el compromís en el compliment dels principis ètics i de conducta continguts en el Codi, els destinataris als que s'adreça hauran de signar un "*document de compromís de compliment*" en el moment de la seva presa de possessió i/o formalització del contracte.

2. El règim jurídic que regeix el Codi és l'establert per la normativa aplicable per a la gestió de fons europeus i a la present disposició.

CAPÍTOL II. PRINCIPIS ÈTICS

Article 5.- Principis ètics

L'Associació s'adhereix als principis ètics definits per la Taula del Tercer Sector envers les persones ateses:

- a) Dignitat de la persona: Garantir que les persones ateses són el centre de l'atenció, que es respecten i es defensen els seus drets inherents, i que es tenen en compte totes les seves circumstàncies.
- b) Equitat: Promoure que les persones siguin ateses d'acord amb les seves característiques i necessitats, garantint la igualtat d'oportunitats a tots els àmbits i per a tothom.
- c) Intimitat: Garantir l'espai i la privacitat de les persones ateses i no fer exhibició de situacions personals.

- d) **Apoderament:** Promoure i acompanyar a les persones ateses perquè desenvolupin les competències necessàries per a millorar les seves pròpies condicions de vida.
- e) **Participació:** Promoure la plena participació i la presa de decisions de les persones ateses en el conjunt d'esferes d'atenció, d'actuació i de govern de l'Associació.
- f) **Arrelament:** Facilitar la inclusió de les persones ateses, ajudant a crear, enfortir o refer els seus llaços amb l'entorn i la comunitat.
- g) **Diversitat:** Respectar les característiques de cada persona facilitant la seva inclusió.

A més, les persones subjectes a l'àmbit d'aplicació d'aquest Codi han d'actuar, en l'exercici de les seves funcions, d'acord amb els principis ètics següents:

- a) vetllaran pel respecte i la protecció dels drets humans reconeguts internacionalment, i pel respecte i la protecció dels drets fonamentals i les llibertats públiques i dels drets estatutaris de totes les persones
- b) actuaran amb integritat, és a dir, d'acord amb els valors, principis i normes d'aplicació en l'exercici del càrrec, amb absència d'influències d'interessos particulars, sense ús abusiu del seu càrrec, per obtenir beneficis indeguts.
- c) actuaran amb exemplaritat, és a dir, d'acord amb el principi de lleialtat i bona fe amb l'Associació, contribuint al seu prestigi, dignitat i imatge, sense adoptar conductes o actituds que puguin perjudicar aquesta imatge i sempre d'acord amb l'interès general.
- d) Asseguraran igualtat de tracte de totes les persones i la no-discriminació per raons de gènere, orientació sexual, origen, edat, pertinença cultural, creences, capacitats o qualsevol altra condició o circumstància personal o social, actuant sempre de manera objectiva. En el marc de la seva actuació, promouran la inclusió social dels col·lectius més desfavorits, així com la tolerància i el foment de la diversitat social, garantint la seva cohesió; i impulsaran accions dirigides a potenciar i garantir la igualtat real i efectiva entre dones i homes.
- e) fomentaran la convivència des dels valors de la diversitat, la interculturalitat i la cultura democràtica en favor del benestar col·lectiu i la cohesió social.
- f) garantiran la defensa i el respecte al principi de legalitat, assegurant el compliment de l'ordenament jurídic vigent. Ajustaran la gestió i l'aplicació dels recursos públics a la legalitat i a les finalitats per a les quals s'han previst, actuant, en tot cas, sota els principis d'objectivitat, eficàcia, economia i eficiència en la gestió dels recursos públics.
- g) Garantiran l'exercici del càrrec sense incórrer en situació de conflicte d'interès, ja sigui real, potencial o aparent, i amb l'obligació d'abstenir-se de participar en aquells assumptes en què concorri algun supòsit legal d'abstenció.
- h) utilitzaran la informació a què tenen accés per raó del càrrec en benefici de l'interès públic, sense obtenir cap avantatge propi ni aliè i mantindran la deguda confidencialitat dels fets o informacions coneguts per raó de l'exercici de llurs funcions i/o competències.
- i) asseguraran responsabilitat i professionalitat en les seves actuacions.

CAPÍTOL III. NORMES I PRINCIPIS DE CONDUCTA

Article 6.- Normes de conducta generals

1. Les persones subjectes a aquest Codi, en l'exercici de les funcions i competències que li siguin atribuïdes, han d'actuar d'acord amb les normes de conducta aplicables amb caràcter general següents:
 - a) tractar a totes les persones amb les quals es relacionin amb respecte i amb la deguda consideració.
 - b) desenvolupar les seves competències i responsabilitats de manera que no perjudiqui el prestigi de l'Associació.
 - c) adoptar les decisions amb respecte al principi de legalitat i prenent en consideració allò exposat pels tècnics en els informes pertinents, i la resta d'elements i interessos en joc, també els que posin de manifest legítimament les pròpies persones interessades o d'altres.
 - d) exterioritzar i justificar les seves decisions, evitant qualsevol mena de discriminació i arbitrarietat, amb les raons objectives d'aquestes i els elements que demostrin la seva proporcionalitat, imparcialitat i conformitat amb l'interès públic.

Article 7.- El conflicte d'interès

1. El conflicte d'interès sorgeix quan les persones subjectes a aquest Codi adopten decisions vinculades a l'Associació que afecten els seus interessos personals, de naturalesa econòmica o professional, per suposar un benefici o perjudici als mateixos.
2. Es consideren interessos personals:
 - a) els interessos propis.
 - b) els interessos familiars, incloent els del cònjuge o persona amb qui convisqui en anàloga relació d'afectivitat, els familiars dins del quart grau de consanguinitat (afectaria a: pares, fills, avis, germans, nets, oncles, nebots, besavis, besnets i cosins) o segon grau d'afinitat (afectaria a: cònjuge, nores, gendres, sogres, fillastres, avis del cònjuge, cunyats i nets del cònjuge)
 - c) els de les persones amb qui tinguin una qüestió litigiosa pendent.
 - d) els de les persones amb qui tinguin amistat íntima o enemistat manifesta.
 - e) els de les persones jurídiques o entitats privades a les que les persones destinatàries del codi hagin estat vinculats per una relació laboral o professional en els dos anys anteriors al nomenament.
 - f) els de les persones jurídiques amb o sense ànim de lucre o entitats privades a les que els familiars de la lletra b) estiguin vinculats per una relació laboral o professional, sempre que aquesta impliqui exercici de funcions de direcció, assessorament o administració.
3. Es consideren decisions vinculades a l'Associació:
 - a) subscriure un informe preceptiu, una resolució o un acte equivalent sotmès a dret privat.
 - b) intervenir, mitjançant vot o la presentació de la proposta corresponent, en sessions d'òrgans col·legiats en què s'adopti la decisió suara esmentada.

Article 8.- Normes de conducta en relació amb els conflictes d'interessos

1. Als efectes d'evitar situacions de conflicte d'interès, les persones subjectes a aquest Codi, en l'exercici de les funcions i competències que li siguin atribuïdes, han de respectar les normes de conducta següents:
 - a) actuar amb independència i sense condicions per conflicte d'interessos públics i/o privats, amb objectivitat i imparcialitat, sense prejudicis ni favoritismes.
 - b) abstenir-se de participar en els assumptes que tinguin un interès personal, directe o indirecte, i també d'utilitzar el seu càrrec per atorgar-se, a si mateixes i/o a terceres persones, qualsevol tipus de

benefici, ni dur a terme cap tipus d'activitat privada que, directament o indirectament, entri en col·lisió amb els interessos públics.

- c) no acceptar regals, donacions de particulars i d'entitats públiques o privades, fora d'aquells regals de cortesia que li siguin lliurats per raó del seu càrrec (import màxim 50€).
 - d) no acceptar invitacions per a àpats ni per a esdeveniments que no estiguin relacionats amb el seu càrrec.
 - e) acceptar només el pagament de viatges, desplaçaments i allotjaments per part d'administracions públiques o d'entitats públiques dependents d'aquestes, universitats o entitats sense ànim de lucre, quan hagin d'assistir convidades oficialment per raó del càrrec a una activitat relacionada amb les seves responsabilitats. No han d'acceptar el pagament de viatges, desplaçaments ni allotjaments per part d'una empresa privada ni d'un particular. Excepcionalment, per acord de la Junta Directiva, es podrà autoritzar l'acceptació del pagament de viatges, desplaçaments o allotjaments per part d'una empresa, entitat privada o un particular, en supòsits d'interès públic degudament justificats.
 - f) fer ús de criteris objectius en la presa de decisions, especialment en l'execució pressupostària, la concessió d'ajuts i subvencions, la contractació pública i la selecció de personal, i garantir que els processos es desenvolupen d'acord amb els principis de transparència, legalitat, publicitat, imparcialitat i objectivitat, incorporant-hi criteris de sostenibilitat i igualtat de gènere.
 - g) no es podrà contractar personal, ni amb empreses, cooperatives i entitats, entre d'altres, amb les que hi hagi conflicte d'interessos familiars, incloent els del cònjuge o persona amb qui convisqui en anàloga relació d'afectivitat, els familiars fins del quart grau de consanguinitat o segon grau d'afinitat. Aquesta prohibició no s'aplica a les contractacions efectuades mitjançant processos selectius oberts que garanteixin el principi de lliure concurrència i igualtat d'oportunitats ni tampoc al personal de caràcter eventual que sigui nomenat de forma no permanent amb funcions expressament qualificades de confiança o assessorament especial.
 - h) abstenir-se de desenvolupar, o participar de manera indirecta, en qualsevol activitat econòmica aliena a les funcions que pugui confrontar amb els interessos de l'Associació.
 - i) lleialtat en el moment de traspasar informació a un nou membre de la Junta Directiva.
2. Es podran establir directrius i guies per tal de resoldre situacions de conflicte d'interès i determinar pautes de comportament per part de l'òrgan que, conforme el previst a les presents normes tenen assignades funcions de control del compliment del Codi.

Article 9.- Principis de conducta relatives a la gestió de personal

Les persones subjectes a aquest Codi, en l'exercici de les funcions i competències que li siguin atribuïdes, han d'actuar d'acord amb les normes següents:

- a) mostrar el degut respecte i dignitat a les persones empleades amb les que es relacionin, així com amb les tasques que aquestes desenvolupin.
- b) garantir i defensar l'honorabilitat de les persones empleades, en el desenvolupament de les seves funcions.
- c) garantir que les relacions de les persones empleades amb les persones que s'adrecen a l'Associació es desenvolupin amb respecte mutu.
- d) eliminar els factors de risc que generen l'aparició de situacions d'assetjament sexual i per raó de sexe, assetjament per conducta discriminatòria, assetjament psicològic en el treball, i altres riscos de naturalesa psicosocial; així com no incorre en aquestes conductes.

- e) garantir l'activació dels protocols d'actuació corresponents un cop detectats casos que poden afectar la dignitat i el benestar de les persones empleades.
- f) facilitar la conciliació de la vida personal, familiar i laboral, sense detriment de la promoció professional.
- g) vetllar perquè les relacions amb les persones empleades es desenvolupin en horaris que permetin, en termes d'igualtat d'oportunitats, el desenvolupament professional, la compatibilització de la vida laboral i personal, i la millora de la qualitat de vida.
- h) impulsar el desenvolupament professional de les persones empleades promovent, alhora, la formació continua, la innovació, la creativitat i l'intercanvi de coneixement.
- i) difondre entre les persones empleades al seu càrrec les directrius, instruccions i criteris aprovats per facilitar el seu coneixement i compliment; i procurar que desenvolupin amb diligència les tasques que els hi corresponguin.
- j) adoptar un paper proactiu en la detecció i gestió de conflictes d'interès eventuals en què es pugui trobar el personal de les unitats que en depenguin.

Article 10.- Principis de conducta relatives a la gestió i aplicació dels recursos públics

Les persones subjectes a aquest Codi, en l'exercici de les funcions i competències que li siguin atribuïdes, han d'actuar d'acord amb les normes següents:

- a) gestionar i protegir els recursos públics d'acord amb els principis de legalitat, eficiència, equitat i eficàcia tot facilitant la supervisió i rendició de comptes.
- b) establir criteris objectius en la concessió de subvencions i altres ajuts públics i garantir el control posterior de l'execució, disponibilitats dels ajuts i de la justificació dels fons rebuts.
- c) procurar el pagament als proveïdors en el termini que especifiqui la legislació vigent, a comptar des de l'aprovació de la factura.
- d) facilitar el màxim nivell de detall comprensible els comptes de l'Associació.

Article 11.- Principis de conducta relatives a la transparència, l'accés a la informació i la participació

Per tal de garantir el principi de transparència en el desenvolupament de les seves funcions i responsabilitats, en l'exercici del seu càrrec i dins dels seu àmbit competencial, les persones subjectes a aquest Codi han de adaptar les seves conductes a les normes següents:

- a) proporcionar tota la informació derivada de les actuacions en l'exercici de les seves funcions i competències, mantenint únicament el secret o la reserva en els casos en què la Llei exigeixi la confidencialitat o en els que puguin resultar afectats drets o interessos de terceres persones, d'acord amb la normativa d'aplicació.
- b) mantenir la confidencialitat i reserva respecte de la informació obtinguda per raó del càrrec, sens perjudici de les obligacions derivades de la normativa de transparència, i, en tot cas, sense obtenir cap avantatge propi ni aliè.
- c) no buscar l'accés a informació que no li correspon tenir, com tampoc fer mal ús de la informació de la qual pren coneixement a conseqüència de l'exercici de les seves funcions o competències, així com no facilitar informació que sap o té motius raonables per creure que és falsa.
- d) garantir la transparència en la selecció de personal, contractació pública, l'execució pressupostària i la concessió d'ajuts.
- e) prioritzar l'atenció als col·lectius més vulnerables.

CAPÍTOL IV. PAUTES DE CONDUCTA EN MATÈRIA CONTRACTUAL, DE SUBVENCIONS I AJUTS PÚBLICS

Article 12.- Pautes de conducta en matèria contractual

1. En matèria contractual, a més a més de les normes establertes en el capítol anterior, les persones subjectes a aquest Codi, en l'exercici de les funcions i competències que li siguin atribuïdes, han de respectar la normativa reguladora de la contractació pública i les pautes de conducta següents:
 - a) abstenir-se de promoure o participar en cap procediment de contractació pública amb persones físiques o jurídiques amb les quals hagin mantingut algun tipus de vinculació laboral o professional en els darrers dos anys previs al nomenament.
 - b) abstenir-se de participar en més d'un 10% de manera, directa o indirecta, en empreses que tinguin contractes de qualsevol naturalesa amb l'Associació.
 - c) impulsar l'obertura de dades públiques sobre contractació pública en el marc de les obligacions de transparència.
 - d) planificar i programar adequadament les necessitats que hagin de ser objecte de contractació pública per garantir la màxima eficiència en el disseny del contracte i en el control de la seva execució.
 - e) vetllar pel desenvolupament dels procediments contractuals de conformitat amb els principis i els tràmits fixats en la normativa de contractació i les bases d'execució del pressupost.
 - f) vetllar per l'ús dels procediments contractuals que possibilitin una major concurrència i publicitat.
 - g) impedir el fraccionament de contractes amb la finalitat d'evitar l'aplicació del procediment de contractació que, en atenció a la quantia del contracte, fos procedent.
 - h) garantir que les condicions de solvència s'estableixin de manera vinculada i proporcional a l'objecte del contracte.
 - i) vetllar perquè els responsables dels òrgans de contractació estableixin criteris de contractació amb la màxima claredat i concreció i de manera que no comportin cap restricció en l'accés a la contractació en condicions d'igualtat.
 - j) facilitar l'exercici del dret de recurs de les persones interessades, amb plena accessibilitat documental de les actuacions administratives realitzades.
 - k) aplicar les normes de conducta relatives al conflicte d'interès descrites a l'article 7 que siguin d'aplicació per raó de la matèria.

Article 13.- Pautes de conducta en matèria de subvencions i ajuts públics

En matèria de subvencions i ajuts públics, a més a més de les normes establertes en el capítol anterior, les persones subjectes a aquest Codi, en l'exercici de les funcions i competències que li siguin atribuïdes, han de respectar les pautes següents:

- a) garantir que tota subvenció s'atorga de conformitat amb els principis de publicitat, concurrència i igualtat o, en el seu defecte, que es tracta de les excepcions previstes legalment.
- b) vetllar per tal que la comissió de valoració i responsable de proposar la concessió de subvencions sigui de caràcter tècnic.
- c) fer públics els requisits, els criteris i els procediments de sol·licitud i concessió de subvencions i ajuts. Publicar la relació de persones beneficiàries, i les quanties d'aquests ajuts o subvencions.
- d) establir criteris objectius en la concessió de subvencions i altres ajuts públics i garantir el control posterior de l'execució, disponibilitats dels ajuts i de la justificació dels fons rebuts.

- e) aplicar les normes de conducta relatives al conflicte d'interès descrites a l'article 7 que siguin d'aplicació per raó de la matèria.

CAPÍTOL V. CONTROL, SEGUIMENT I AVALUACIÓ

Article 14.- Òrgan de seguiment i control

1. Per tal de garantir un adequat seguiment, control i avaluació de l'aplicació dels principis i normes de conducta previstos en aquest Codi, s'estableix la figura del "Responsable de Compliment del Codi Ètic i de Conducta". Correspon a aquest responsable l'impuls, el seguiment i l'avaluació del compliment del present Codi.
2. La condició de Responsable de Compliment del Codi és assumida per un vocal de la Junta Directiva.

Article 15.- Funcions del responsable de compliment

Corresponen al responsable de compliment les funcions següents:

- a) difondre el Codi i vetllar pel seu compliment.
- b) resoldre els dubtes que puguin plantejar-se respecte de la seva interpretació i aplicació.
- c) impulsar mesures de formació i de prevenció d'actuacions contràries als valors ètics i les regles de conducta i de bon govern.
- d) formular recomanacions i proposar millores en la gestió ètica i en l'aplicació dels principis de bon govern o bona administració.
- e) realitzar revisions periòdiques del Codi i elaborar propostes de modificació per mantenir-lo actualitzat.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera.-

Els principis i valors generals especificats en aquest Codi es tindran presents a l'hora de concretar, en els plecs tipus contractuals, les bases generals i convenis que regeixen l'atorgament de subvencions, els principis ètics i les regles de conducta als quals han d'adequar l'activitat els contractistes i les persones beneficiàries.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

Es demanarà a totes les persones esmentades a l'article 3 que estiguin exercint les seves funcions en el moment de l'aprovació d'aquest Codi que signin el *document de compromís de compliment* esmentat a l'article 4 en un termini màxim d'un mes des de l'aprovació per l'òrgan competent.

Annex: Model de document de compromís

El sota-signant *[nom i cognoms]* amb DNI *[número de DNI o altre document identificatiu]* en qualitat de *[indicar càrrec]*

Manifesta haver llegit i estar al corrent de totes les disposicions del Codi Ètic de l'Associació d'Iniciatives Rurals de Catalunya (ARCA) i es compromet amb el seu compliment íntegre.

[Lloc], a [data]

